

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izbija vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četr let 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin, na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat K 1.60. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Regent — brat in prijatelj kmeta.

Minul je regentov obisk v Hrvatski in Sloveniji, vendar vladarjev nastop, njegova neprisiljena prijaznost in ljubeznjivost so vzbudile med narodom ljubezen in vdanost do našega kraljeviča. Regentov poset je osobito nas obmejne Slovence potrdil v veri in prepričanju, da se je mudil na teli tleh sto in stoletnih narodnostnih bojev vladar, ki je nam brat glede narodnosti, jezika in tudi po rojstvu.

So nas obiskovali v stari Avstriji vladarji, ki so nam bili naravnost sovražni v narodnem oziru kot Nemei, ki so govorili vse druge evropske jezike, samo nobenega slovanskega ne in so se smatrali vsled plemenitega rojstva kot pravcati bogovi, katerim se je zdelo pod čast, da bi občevali s kmetijskim narodom, kakor je ravno naš slovenski.

Vsakega pa, ki je imel čast, da je izmenjal za časa obiska z regentom par besed, je ganila vladarjeva bratska, domača — jugoslovanska beseda. Kraljevič Aleksander je stal med našimi obmejnimi Slovenci kot vzor narodnosti. Zanimal se je za naše narodnostne boje, predvsem pa je kazal sočutje z ubogimi žrtvami, katere je vlačila stara Avstrija po nebovpijoče krivično po ječah in zaporih.

Predvsem pa je naša kmetijska Jugoslavija lahko ponosna, da ima vladarja, katerega praded je bil priprosto navaden kmet. Torej tudi po svojem rojstvu nas ne nadkriljuje naš kraljevič po takozvani žlahtni krvi, ampak so izšli njegovi predniki kot čeli jugoslovanski rod iz kmetijske krvi in kmetijske hiše. Naši kmetijski državi načeljuje vladar kmetijske krvi, to dejstvo bodi v ponos tudi našemu slovenskemu kmetu.

Ko se je mudil naš kraljevič v Hrvatski in v Sloveniji, je dokazal pri vsaki priliki, da mu je naj-

ljubše bivanje in občevanje s priprostimi kmetijskim narodom. V Zagrebu je sprejel odposlanstvo kmetov, se z njimi razgovarjal, jedel in pil. Hrvatski odposlanci-kmetje so bili do solz ginjeni vsled regentove naklonjenosti, ljubezni ter zanimanja ravno za usodo hrvaškega kmeta.

V Ljubljani ga je pozdravila kmetijska svatba, mu ponudila čašo vina in kos pogače v cvetju. Regent je vse po kmetijski navadi ponujeno hvaležno sprejel in se razgovarjal s kmetijskimi svati.

Kratko in malo, naš mladostni vladar je dokazal javno pred narodom, da se dobro zaveda, da je temelj naše države ravno jugoslovanski kmet, radi tega je sprejemal regent kmetijske odposlance pristržno, kazaje zanimanje za dobrobit glavne opore Jugoslavije — kmetijskega stanu.

Slovenija in še naši obmejni kraji so imeli čast, da so pozdravili in sprejeli v svoji sredini vladarja, ki nam je vzgled prave narodne zavesti, brat po jeziku in rojstvu. Vsled teh čednosti, ki dišijo in odlikujejo našega regenta, pa je on sam tudi neprisiljeno pokazal, da je in bo njegov vladarski cilj: dobrobit kmetijskega jugoslovanskega naroda.

Nam vsem pa regentov sicer kratki obisk ne sme biti samo pena trenutnega navdušenja in ljubezni do milega nam vladarja, ampak se mora v naša srca doglobiti za vedno zavest, da posedamo Jugoslovani vladarja — vsestransko preizkušenega brata, ki bo živel, deloval ter vladal z narodom in za boljšo bodočnost naroda. Ta naša zavest do vsestranske čednostnega, bratskega in za narodovo dobrobit delavnega vladarja bo pa v nas vkoreninila udanost, neomajeno zvestobo in pokorščino našemu Aleksandru, katerega nam naj Bog živi ter ohrani.

Na orlovski tabor v Maribor!

Naše ljudstvo komaj čaka, da se udeleži orlovskega tabora v Mariboru. Vseposod velikansko zanimanje in navdušenje! Poprašujejo, kako bo na taboru, v skrbi so si, če morebiti ne bodo dobili stanovanj, kako bo s prehrano itd. Pa brez skrbi! V Ljubljani in v Mariboru živahno delujeta pripravljalska odbora z mnogimi odseki, ki so že večinoma vse potrebno oskrbeli, da bo ljudstvo zlasti glede vožnje, stanovanj in prehrane našlo vse pripravljeno.

1. Vožnja v Maribor.

Vsi, ki imajo izkaznice za 20 K in vsi organizirani imajo pravico do polovične voznine. Vozili bodo posebni vlaki. A polovične karte veljajo tudi na vseh drugih vlakih od 25. julija do 7. avgusta.

2. Stanovanja.

Kdor želi imeti posebej prenočišče v sobi, mora to posebej naznaniti do 15. julija Pisarni I. slovanskega orlovskega tabora v Mariboru. Cene bodo za posamezne postelje 6—20 K. Ker pa je število postelj zaradi pomanjkanja stanovanj zelo omejeno, se bo večina morala zadovoljiti s skupnimi prenočišči. Skupna prenočišča po raznih šolah in zavodih bodo brezplačna za vse, ki imajo vsaj izkaznico za 20 K in organizirani za 10 K. Tudi ženske dobe skupna stanovanja. V skupnih prenočiščih se boste pač morali zadovoljiti s tem, da boste spali na golih slami. Prinesite pa seboj prt ali odejo oz. koe, na vsak način brisačo, glavnik, milo. Skupna prenočišča dobijo le tisti, ki si vsaj do 15. julija zagotovijo izkaznico. Kdor more, naj si priskrbi stanovanje pri kakem znaneu v Mariboru, da ostane v skupnih prenočiščih tem več prostora na razpolago. Udeleženci iz mariborske okolice, ki lahko gredo domu, ne dobijo prenočišča. Orli, Orlice in dijaki so izključeni od prenočišč po hotelih in gostilnah, zanje so določena le skupna prenočišča. Izjeme se ne bodo dovoljevale.

3. Prehrana.

Za organizirane (dijake, Orle, Orlice, organizirane delavce, učitelje) bo stala skupna enotna hrana pri vojnih kuhinjah 20 K na dan (v jutro, opoldne in večer). Organizirani, ki dobe skupno hrano pri vojnih kuhinjah, morajo prinesiti seboj jedilno orodje

(skledico, žlico, nož, vilice). Za vse druge udeležence bo preskrbljena hrana v zadostni meri v mariborskih gostilnah in hotelih. Pripravljalni odbor je že poskrbel, da cene ne bodo previsoke.

4. Dostop k raznim prireditvam.

Na telovadišču na Tjeznu bodo: stojišča na zemlji, stojišča na vzvišenem lesenem odru in vzvišeni sedeži na tribunah. Do stojišča na zemlji in pravico že taborska izkaznica in ni treba posebne vstopnice. Stojišča na vzvišenem lesenem odru in sedeži na tribunah se morajo posebej plačati. Cene so: Prvih pet sedežev od zgoraj dol po 30 K, drugih pet vrst po 20 K, stojišča na vzvišenem odru po 5 K. Vstopnice k tekmi (v četrtek 29, in petek, 30. julija): sedeži po 5 K, stojišča po 2 K. Vstopnina za koncert po 30 K, 20 K, 10 K in stojišča 5 K.

Pristop k zborovanjem raznih društev bo brezplačen. Jugoslovanska Kmetijska zveza ima zborovanje v pondeljek 2. avgusta ob 10. uri v kazinu.

5. Taborske izkaznice.

po 20 K dobite pri župnih uradih, organizirani pa pri svojih organizacijah. Župni uradi so naprošeni, da prijave zbiraajo. Iz mariborske okolice, ki se ne vozijo po železnici in dobijo izkaznice po 10 K, naj pošljejo župni uradi prijave v Pisarno I. slov. orlovskega tabora v Mariboru. Drugi župni uradi pošljejo prijave lahko ali v pisarno v Mariboru ali pa v pisarno osrednjega pripravljalskega odbora v Ljubljani, Ljudski dom. Organizirani se morajo prijaviti samo v Ljubljano.

Kratek čas

še nas loči od orlovskega tabora. Zato se požurite in porabite te tri tedne za pridno agitacijo za orlovski tabor! Te dni je poročal nek gospod, ki je prišel iz Čehoslovaške, kako se tam katoliško prebivalstvo navdušuje za orlovski tabor v Mariboru. Kljub temu, da bo za nje potovanje precej drago, jih je že zdaj iz Čehoslovaške priglasišenih za orlovski tabor več sto in mi, domačini, bi ostali hladni? Orlovski tabor mora pokazati, da je slovenski narod zavedno krščanski narod!

Pomoč poškodovancem po toči.

Toča že dolge vrsto let ni tako občutno zadela severnih slovenskih krajev, kakor letos dne 26. in 27. julija. Po poročilih, ki smo jih dobili na verodostojnem mestu, je nesreča hujša kot si je kdo predstavljala, ki samo čita o tej uimi.

Najhuje je prizadet del rodovitnega Dravskega polja in sicer občine: Rače, Podova, Gorica, Sikole, del Sv. Marjete, Cirkovce, St. Lovrenc in še deli nekaterih drugih občin. V tem okrožju je toča uničila poljske pridelke popolnoma. Padala je suha toča celih 10 minut. A to ni bila navadna toča, to so bili celi kosi ledu. Ljudje so še 3—4 dni po 27. juliju shranjevali kepe ledu, katere so bile sestavljene iz 20—30 točnih zrn. Toča je padala s tako silo, da sta pšenica in rž popolnoma sesekani. Ne enega zrna ni nikjer. Njive, kjer je bila sejana kornuza, so popolnoma gole. Tako lepo je obetal! A sedaj je uničeno vse! Ljudje obupavajo. Velika draginja vseh kmetijskih potrebščin je požrla že skoro ves prihranjen denar, tudi živil ni. Ljudje vijejo v obupu roke in se povprašujejo: Kako se bomo preživel? Da bodo čitatelji imeli nekoliko slike o grozi neurja, navedemo te-le podrobnosti: v občini Gorica je toča pobila 7 kokoši, ki so se nahajale za čas neurja na prostem. Po končanem neurju so ljudje na Dravskem polju našli ubitih večje število zajcev. V bolnišnico so pripeljali fanto, ki ga je zadela kos ledu s tako silo na glavo, da mu je ranil črepinjo. Na mnogih hišah je toča razbila skoro vso strešno opeko. Se celo krompir je uničen na mnogih krajih.

Slovenska kmetijska zveza se je obrnila do naših političnih oblasti in do vlade v Ljubljani in Beogradu s prošnjo, naj se hiti onesrečencem na pomoč. Naša prošnja je našla povsod ugoden odmev. Mariborski okrajni glavar dr. Srečko Lajnšič se je takoj po odhodu regenta Aleksandra podal v spremstvu zastopnika davčne oblasti, finančnega svetnika Novotnyja v občine, kjer je divjalo neurje. Ravnotako je storil tudi vodja ptujskega okrajnega glavarstva, dr. Pirkmaier.

Za mariborski politični okraj se je storilo dosedaj sledeče: V najbolj prizadetih občinah (Rače, Podova, Gorica, Sv. Marjeta na Dravskem polju, Gradiška, Dobrenje, Na Ranci, Pesnički dvor, del Lajteršberga, Vosek in Grušova) se je takoj uknilo izterjevanje zemljiškega davka. Posestnikom v vseh občinah, ki so prizadete po toči, se bo odpisal davek, ako takoj naznanijo škodo davčni oblasti. Okrajni glavar dr. Lajnšič je dal v Prekmurju takoj nakupiti dva vagona semenske ajde po 6—8 K 1 kg. Ta ajda se bo po lastni nakupni ceni oddajala posestnikom, viničarjem in najemnikom, ki jim je toča uničila pridelke. Za ubožne sloje je okrajni glavar izposloval 100.000 K podpore, ki se bo razdelila tako, da se bo revnejšim dajalo cenejšo ajdo in živila. Pri okrajnem glavarstvu se je sestavila komisija, ki bo sprejemala prošnje in bo delila ajdo in podporo. V to komisijo pošljejo svoje zastopnike okrajni zastopi mariborski, slovenjebistriški in šentlenski. Kakor posnamemo iz pisma, ki nam ga je poslal vodja ptujskega okrajnega glavarstva, se ceni škoda v ptujskem okraju na več milijonov kron. O tem je poročal predsedniku deželne vlade in prosil, da izposluje pri ministrstvu za prehrano in obnovo zemlje podporo za nakup semenskega zrnja, posebno ajde, da zemlja letos ne bo ostala prazna. Ravnatelj odseka za prehrano je obljubil pomoč za prvo najnujnejšo potrebo. Davčna oblast bo tudi v ptujskem okraju odpisala davek tistim posestnikom, ki bodo škodo takoj podrobno naznanili. Za posestnike, ki jim je toča prešla sreho, je vodja okrajnega glavarstva zasigural opeko po primerni ceni. Prepotoval je tudi vse prizadete kraje. Razun tega bodo v ptujskem okraju občinske komisije takoj precenile škodo pri vsakem posamezniku ter bodo ugotovile premoženjske razmere. Na ta način se bo zasiguralo preživljanje onih ljudi, ki so v sili.

Mariborsko okrajno glavarstvo je izdalo na občinska predstojništva ta-le dopis:

